Schriftelijke vragen Begroting 2027 en ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027

Algemeen & Paragrafen

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
A.1	Op pagina 5 staat in de vierde alinea, dat in het vierde kwartaal van dit jaar een uitvoeringsprogramma wordt voorgelegd aan de raad. Kan het college inzicht geven in hoeverre middelen nodig zijn voor de uitvoering van dat collegeprogramma (gespecificeerd per jaar), of is het collegeprogramma budgetneutraal?	Nee, dat is op dit moment niet mogelijk en volgt wanneer het uitvoeringsprogramma wordt voorgelegd aan de raad.
A.2	Pagina 9, punt 15: wat is de verwachting als het gaat om de septembercirculaire? Welke financiële implicaties heeft deze circulaire voor de begroting van de gemeente Aalten?	De septembercirculaire 2026 wordt financieel verwerkt in de Najaarsnota 2026. Voor meer informatie zie raadsmededeling 105-2026
A.3	In het verlengde van vraag A.2: welke verwachtingen zijn er als het gaat om middelen afkomstig van het Rijk vanaf 2028?	De verwachting op dit moment is dat dit inzicht duidelijk wordt bij de meicirculaire 2027.
A.4	Pagina 10, punten 18-20: in hoeverre gaat het hier om ombuigingen? Of is dit meer te zien als “reparatiemiddelen” voor komende periode?	Het betreffen, voor het jaar 2027, ombuigingen om in dit jaar te komen tot een sluitende begroting.
A.5	In het verlengde van vraag A.4: kan/is het college bereid om ruim voorafgaande aan de begroting 2028 de gemeenteraad een inventarisatie te doen toekomen voor bezuinigingsmaatregelen?	Het proces om te komen tot het ombuigingstraject voor de begroting 2028 en verder is besproken in de financiële commissie van 15 oktober. De raad wordt hier nog over geïnformeerd.
A.6	Pagina 10, punt 19: in het recente verleden heeft het college niet eerder besloten om hiertoe over te gaan, ook niet als politieke partijen daarom vroegen. Welke argumenten heeft het college om deze keuze (lees deel van de begroting inzetten) nu wél hiervoor in te zetten? Welke afwegingen zijn hierbij leidend geweest?	In de kadernota is afgesproken om een begroting bestaand beleid vast te stellen. Het inzetten van het surplus van de algemene reserve is een noodgreep die het college probeert te voorkomen, maar een passende oplossing vindt voor het sluitend krijgen van de begroting 2027. Door dit in te zetten hoeven nu geen grote ombuigingen met beleidsimpact gerealiseerd te worden voor 2027. Dat geeft ruimte aan de Raad om in het voorjaar van 2027 een brede en integrale afweging te maken in het kader van ombuigingen voor 2028 en verder, waarbij alle keuzes met eventueel beleidsimpact in samenhang met elkaar kunnen worden beschouwd."
A.7	De thema’s, doelstellingen en acties in de gehele begroting zijn op veel thema’s zeer abstract. Waarom is daarvoor gekozen en hoe ziet het college de verantwoording daarover voor zich m.b.t. tussenrapportages en jaarstukken?	De thema's, doelstellingen en acties in de begroting 2027 borduren voort op de begroting 2026 en dus het voorgaande college. Zoals bekend zal het coalitieakkoord eind 2026 vertaald worden naar een uitvoeringprogramma welke vervolgens vertaald gaat worden naar de programmabegroting 2028. De lijn van het huidige college in termen van abstract/concreet zal dan pas inzichtelijk worden.
A.8	Pagina 34, personeel. Hoe verhoudt het voornemen om personeel uit te breiden zich tot de grote financiële opgave die de gemeente Aalten kent?	Dit zal onderdeel zijn van de afweging bij totstandkoming begroting 2028. Duidelijk is dat de huidige capaciteit in omvang en inzetbaarheid niet voldoende aansluit bij de vraagstukken van de komende jaren. Denk bv aan expertise op digitalisering, datagedreven werken, gebiedsgericht werken, netcongestie, versterken gemeenschappen.

A.9	In het verlengde van vraag A.8: waarom wordt in de begroting geen concrete voorstellen gedaan voor formatie-uitbreiding?	In lijn met uitgangspunt 3 uit de Kadernota 2027 zijn we, zover mogelijk, geen verplichtingen aangegaan met structurele financiële consequenties die het te verwachte begrotingstekort vanaf 2027 verder doen toenemen.
A.10	In het verlengde van vraag A.8 en A.9: mogelijk zijn er ook taken/werkzaamheden die niet of anders uitgevoerd kunnen worden. Is het college bereid een organisatiebrede inventarisatie uit te voeren op taken die de gemeente niet, minder of anders kan uitvoeren ten behoeve van de opgaven die er liggen?	Deze inventarisatie wordt jaarlijks bij de begroting gedaan en vertaald in teamplannen en strategische personeelsplanning, ook voor de komende jaren zal jaarlijks inzichtelijk gemaakt worden of er taken zijn die anders of niet ingevuld hoeven te worden waardoor er ruimte ontstaat voor andere taken.
A.11	Pagina 35: wat zijn de uitkomsten van de functiewaarderingsronde? Welke financiële implicaties heeft dit?	Het functiewaarderingstraject is over het algemeen naar tevredenheid verlopen. We hebben overeenstemming bereikt met de OR en met het Lokaal Overleg met de vakbonden over de uitkomsten (79,1 % gelijke schaal, 15,8 % hogere schaal, 5,1 % lagere schaal met salarisgarantie). Het aantal door medewerkers ingediende zienswijzen is beperkt gebleven. Verder is het gelukt de stijging van de loonkosten op te vangen binnen de door de raad vastgestelde budgettaire ruimte (gefaseerd oplopend tot € 200.000 structureel).
A.12	Pagina 36: er wordt gesproken over een hoog verzuimpercentage. Hoe hoog is het verzuimpercentage binnen de gemeente Aalten de afgelopen 3 jaren (incl. 2026)?	Zie vraag A.4 Vragen en antwoorden Begroting 2027.

Programma 1 Ruimte

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
1.1	RES: Wanneer ontvangt de raad dit voorstel?	In Q2 2027 zal de raad de uitwerking van op welke wijze er toegewerkt kan worden naar een duurzaam energiesysteem voor de gemeente Aalten ontvangen.
1.2	Verduurzaming: in de begroting wordt gesproken over een programma aardgas wonen. Een dergelijk programma (lees wijkgerichte aanpak) is toch al opgesteld, maar kwam niet van de grond. Waarom wederom een dergelijk programma opstellen? En welke lessen worden meegenomen om dit nu wel tot een succes te laten zijn?	Een wijkgerichte aanpak voor aardgasvrij wonen is inderdaad al eerder verkend. De reden om nu opnieuw een programma op te stellen, is dat de gemeente vanuit de Omgevingswet verplicht is een Warmte-(Koude)programma vast te stellen waarin wordt beschreven hoe wordt toegewerkt naar aardgasvrij wonen richting 2050. Daarnaast zijn de randvoorwaarden sinds de eerdere aanpak veranderd, onder andere door nieuwe wetgeving, beschikbare subsidies, en netcongestie. De belangrijkste les uit de eerdere aanpak is dat aardgasvrij wonen niet alleen vanuit techniek moet worden benaderd. De focus ligt nu meer op betaalbaarheid, participatie bewustwording en praktische ondersteuning van inwoners, waarbij wordt aangesloten op bestaande programma's zoals het Nationaal Isolatieprogramma, de Isolatie Subsidie Achterhoek en de aanpak energiearmoede. Daarnaast nemen wij deel aan het Interreg-project Future Beeing. Via deze samenwerking doen we kennis en praktijkervaring op met innovatieve oplossingen. Deze inzichten worden benut om de aanpak effectiever en beter uitvoerbaar te maken. In dit project wordt nadrukkelijk ook de samenhang met andere opgaven in de wijken en buurten onderzocht.
1.3	Aanpak energiearmoede: kan de raad de evaluatie (die in Q3 is gedaan) ontvangen?	De evaluatie is onderdeel van een herijking van de aanpak energiearmoede, hier wordt nog aan gewerkt en volgt uiterlijk in Q1 2027. De huidige aanpak loopt tot eind 2026, een deel van de evaluatie is daarom nog in de maak en onderdeel van het vervolg van de aanpak energiearmoede voor de komende jaren. Ook wordt eind dit jaar meer bekend over eventuele rijksmiddelen en over het vervolg van de samenwerking met het Noodfonds Energie waar inwoners vanaf 4 januari 2027 een aanvraag kunnen indienen.
1.4	Pagina 16, Schaersvoorde: kan de raad een update ontvangen, waar we staan qua proces (op hoofdlijnen)?	Sweco heeft een locatieonderzoek uitgevoerd dat in concept gereed is. Als aanvulling hierop wordt een aantal locaties nog financieel doorgerekend. Het college neemt in november een besluit over een voorkeurslocatie welke vervolgens aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd. In dat voorstel wordt tevens het vervolg weergegeven.
1.5	Pagina 17, punt 10 huisvestingsverordening: heeft de raad hierin een kaderstellende rol? Zo ja, op welke wijze wordt dit vormgegeven?	De gemeenteraad is kaderstellend. Vanuit de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv) zijn alle gemeenten verplicht een huisvestingsverordening voor in elk geval urgent-woningzoekenden te hebben: de 'urgentieverordening'. Deze verordening borgt dat bij woningtoewijzing wettelijk bepaalde aandachtsgroepen voorrang krijgen bij de toewijzing van sociale huurwoningen. De gemeenteraad stelt de verordening vast. Daarmee is de verordening een juridisch verplichtend kader voor de uitvoering van de urgentieregelingen in de Achterhoek. We streven daarbij naar regionale uniformiteit.

Programma 2 Sociaal Domein

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
2.1	Pagina 20, toekomstvisie zwembaden: wat is de huidige stand van zaken?	Dit onderzoek bevindt zich momenteel in de afrondende fase. Naar verwachting eind 2026 worden de resultaten van het aanvullende onderzoek inclusief de beantwoording van de gestelde vragen aan de raad aangeboden.
2.2	Aanvullend op vraag 2.1: wat wil men zeggen met de afsluitende zin “er is momenteel geen dekking in de meerjarenbegroting”?	Dat in de huidige meerjarenbegroting nog geen rekening gehouden is met deze mogelijke financiële consequentie.
2.3	Pagina 21, integraal taalcentrum: hoeveel inburgeraars kent de gemeente Aalten momenteel?	Op dit moment zijn er 90 asielstatushouders aan het inburgeren, daarnaast zijn er 34 gezinsmigranten aan het inburgeren (totaal 124 inburgeraars). Het taalcentrum wordt vooralsnog alleen opengesteld voor asielstatushouders omdat er andere wettelijke kaders gelden voor beide doelgroepen.
2.4	Pagina 21, IHP Onderwijs: in hoeverre wordt de gemeenteraad geconsulteerd of geïnformeerd rondom deze herijking?	Het Plan van Aanpak herijking IHP2027, dat in samenspraak met onderwijs en kinderopvang wordt opgesteld, wordt door het college vastgesteld en de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de aanpak, planning en uitgangspunten, waarbij ook nog ruimte is voor inhoudelijke inbreng, Het concept-IHP wordt besproken met de betrokken partijen (OOGO) en vervolgens ter besluitvorming voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.
2.5	Pagina 23, punt 7 versterking sociale basis: wat betekent “het versterken van wijk- en dorpsvoorzieningen)? Wat gaat de gemeente Aalten concreet in 2027 doen? Wanneer zijn we tevreden en hoe monitoren we dat?	In de begrotingstekst staat dit nader omschreven als ‘ontmoetingsplekken en lokale netwerken’. Met ontmoetingsplekken worden dan onder meer (het aanbod vanuit) de gemeenschapshuizen/dorpshuizen in de kernen en buurtschappen bedoeld en meer specifiek de daarin ondergebrachte algemene (vrij toegankelijke, laagdrempelige) inloopvoorzieningen (vormgegeven door bijv. gezamenlijk eet-momenten). Met lokale netwerken wordt bedoeld dat bestaande buurt-/inwonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties (zoals sport – en cultuurverenigingen), maatschappelijke organisaties (zoals Figulus Welzijn) en zorginstellingen elkaars organisatie en ondersteuningsaanbod kennen, deze zoveel mogelijk op elkaar aan laten sluiten en onderling samenwerken en afstemmen. Met deze integrale werkwijze stimuleren we zorgzame buurten. Daarbij wordt naar elkaar omgekeken en ernaar gestreefd eenzaamheid en inactiviteit zoveel mogelijk te voorkomen of te bestrijden. Vanuit deze lokale netwerk-gedachte wordt ook vanuit het Vraag- en Adviesteam (VAT) Aalten integraal samengewerkt door verschillende maatschappelijke partijen via een algemeen toegankelijk laagdrempelig loket voor mensen met vragen over hun welzijn, financiën, sociale contacten etc. In de Monitor Sociaal Domein worden de acties voor 2027, die bijdragen aan het versterken van de (persoonlijke, gemeenschappelijke en institutionele) sociale basis van en voor de inwoners van de gemeente Aalten, nader omschreven.
2.6	Dezelfde vraag geldt voor de punten 8 (gezondheid en mentale veerkracht) en 9 (demografische druk en ongelijkheid)? Welke acties gaat de gemeente in 2027 hierop ondernemen en welke resultaten zijn daarvan te verwachten?	De acties die de gemeente op deze onderdelen gaat uitvoeren, staan in de monitor Sociaal Domein 2027 die ter vaststelling aan de gemeenteraad is aangeboden.

2.7	Pagina 24, punt 13: doorontwikkeling van een integrale en toekomstbestendige sociale infrastructuur: op welke wijze wordt de raad hierbij betrokken en wanneer wordt behandeling in de raad verwacht als het gaat om visie- en kaderstelling?	In 2027 wordt eerst een startfoto opgesteld van de huidige sociale infrastructuur op het gebied van participatie en (vrijwilligers)werk. Deze startfoto biedt inzicht in de bestaande voorzieningen, de verschillende doelgroepen, samenwerkingsverbanden, financiële inzet en maatschappelijke opbrengsten en vormt daarmee de feitelijke basis voor vervolgstappen. Na oplevering van de startfoto worden de uitkomsten besproken en geduid. De vastgestelde startfoto vormt vervolgens de basis voor een volgende fase, waarin we kijken naar mogelijke ontwikkelrichtingen voor een toekomstbestendige sociale infrastructuur die aansluit bij de maatschappelijke opgaven van de gemeente. De raad wordt in 2027 geïnformeerd over de uitkomsten van de startfoto. Voor de daaropvolgende fase is op dit moment nog geen concrete planning vastgesteld. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, wordt de raad tijdig geïnformeerd en betrokken.
2.8	Op welke wijze wordt momenteel binnen de gemeente Aalten aandacht geschonken aan het thema (complexe) echtscheidingen? Is het college voornemens om preventieve relatieondersteuning en het voorkomen van complexe scheidingen expliciet onderdeel te maken van de doorontwikkeling van het lokale team, en daarbij te onderzoeken welke laagdrempelige ondersteuning beschikbaar kan komen?	Op dit moment is er geen voornemen om in te zetten op preventieve relatieondersteuning. De gemeente Aalten heeft aandacht voor echtscheidingsproblematiek. Zo is er een scheidingsloket beschikbaar via het Preventie Platform Jeugd. Hier kunnen inwoners terecht met vragen of voor ondersteuning. Verder biedt de gemeente vanuit het Preventie Platform Jeugd ook preventieve kind-trainingen aan. Ook werken we sinds een tijd samen met Villa Pinedo. Dit is de online plek door en voor kinderen met gescheiden ouders, waar ze kunnen praten over de scheiding. Bijvoorbeeld met een online buddy of op het forum. Ook biedt Villa Pinedo informatie voor ouders en professionals en proberen zij hen bewust te maken van wat er in het hoofd en hart van kinderen met gescheiden ouders om gaat. Tevens loopt Achterhoek-breed ook een onderzoek naar het aanbod gericht op echtscheidingsproblematiek, waarmee we beogen in kaart te brengen of er hiaten in het aanbod voor echtscheidingsproblematiek zijn. Ook ons lokale team intervenieert als er sprake is van echtscheidingsproblematiek. Als het voorliggende preventieve aanbod niet passend is, hebben we met de Achterhoekse gemeenten ook jeugdhulpaanbieders gecontracteerd die geïndiceerde ondersteuning kunnen bieden bij echtscheidingsproblematiek.

2.9	Pleegzorg: welke concrete inzet pleegt de gemeente in 2027 om pleegzorg en netwerkpleegzorg te versterken?	De Achterhoekse gemeenten vinden het behoud en werven van pleeggezinnen heel belangrijk. De pleegzorgaanbieders die we in de Achterhoek gecontracteerd hebben, zijn samen verantwoordelijk voor het behoud en werven van pleeggezinnen. Om de onderlinge verbinding en afstemming te stimuleren, is de Werkgroep Pleegzorg Achterhoek opgericht. Deze werkgroep komt ieder kwartaal samen en bestaat uit gemeenten, pleegzorgaanbieders, pleegouders en jeugdbescherming. Vanuit deze werkgroep organiseren de pleegzorgaanbieders samen informatieavonden voor inwoners die overwegen om pleegouder te worden. Entrea Lindenhout is voor de Achterhoek daarnaast heel actief in het werven van pleeggezinnen. Zo organiseren zij wervingscampagnes, zoals de expositie in de bibliotheek in januari 2026, de zwerfstenenactie in mei/juni 2026, en de actie BeerBo in oktober 2026. De gemeente Aalten ondersteunt en faciliteert deze campagnes. Naast reguliere werving zet Entrea Lindenhout vol in op kindgerichte werving. Bij kindgerichte werving wordt heel specifiek gezocht naar een pleeggezin dat past bij het kind. Zo bereiden zij social media posts (anoniem) voor ten behoeve van gemeenten, die dit vervolgens verspreiden. De gemeente Aalten draagt bij aan werving van pleeggezinnen door jaarlijks spandoeken in de gemeente op te hangen tijdens de Week van de Pleegzorg. Ook krijgen huidige pleeggezinnen in december een attentie als blijk van waardering. Wanneer een kind (tijdelijk) niet meer thuis kan wonen, kijkt het lokale team eerst of er binnen het eigen netwerk een passende plek is. Denk bijvoorbeeld aan een opa, oma, oom/tante of buurman/buurvrouw. Daarbij heeft het lokale team er aandacht voor om bijvoorbeeld zo'n opa of buurvrouw te wijzen op de mogelijkheden voor netwerkpleegzorg via een pleegzorgaanbieder (denk hierbij aan financiële ondersteuning en begeleiding). Pas als netwerkpleegzorg niet mogelijk is, wordt gezocht naar een passende woonplek bij een jeugdhulpaanbieder.
2.10	Thuiszitters: Hoeveel thuiszitters kent de gemeente Aalten, welke oorzaken spelen hierbij en is het college bereid om samen met het onderwijs een gericht actieplan op te stellen?	Het aantal absoluut verzuimers in schooljaar 2024-2025 zijn er in totaal 10. De cijfers over het schooljaar 2025/2026 volgen eind dit jaar. Het college werkt al samen met LerenWerkt/Doorstroompunt en het samenwerkingsverband om schooluitval tegen te gaan.
2.11	Eenzaamheid: het thema eenzaamheid lijkt wat onderbelicht, terwijl het een groot en belangrijk vraagstuk is. Welke doelstellingen zijn rondom dit thema voor 2027 uitgewerkt? Kan de raad hierin iets betekenen voor 2027?	De gemeente zet in op meedoen, ontmoeting en zingeving in de sociale basis. De concrete resultaten die worden beoogd staan in de Impactmonitor Sociaal Domein 2027 die ter vaststelling is aangeboden aan de gemeenteraad.